

Denne visualisering bygger på min antagelse om, at den tankegang, der ligger til grund for Grundtvigs forståelse af åndens rolle som bindevæv mellem mikro-, meso- og makrokosmiske niveauer, har dybe rødder. Den kan føres tilbage til antikkens platoniske og senantikkens neoplatoniske forestillinger om virkelige-jordiske tings 'participation' i ideernes eller den åndelige verden, hhv. den guddommelige evighed. I en udbredt variant af denne tankegang indgår den fysiske og den åndelige verden i en serie af stadig højere grader af participation i det åndelige. I en middelalderkristen, skolastisk tradition kaldtes denne serie *scala naturae* (naturens trinstige); i praksis var der tale om en oversigt over universets bestanddele fra mineraler over planter, dyr, mennesker videre til stjerner, måne og åndelige væsener som dæmoner og engle frem til gud.³⁵ I overvejelser om, hvorledes man kom til viden om denne indretning af universet,

35 Descola, *Beyond Nature and Culture*, 202–207.